

V članku pod tem naslovom (JiS 1965, št. 6/7) me moti besedna zveza ribiška *palica* (nemško Fischstock), str. 203—205. *Palica* v katerikoli zvezi pomeni neprožen, kratek, primerno debel predmet. Ribič pa potrebuje za ribolov gibčen, primerno dolg *prot*. Otroci si odrežejo za ribolov *šibo* (leskovko). Star ribič, ki me je pogosto spremljal pri ribolovu, ni nikdar rabil besede ribiška *palica*, temveč *prot*. Izraz ribiška *palica* so začeli rabiti šele športni ribiči. Prot za muharjenje je *muharica*, svojčas smo rabili zanj izraz *pernica*. Prot za vijačenje je *vijačnica* ali *metalnica* (Wurfgerte), prot za lov sulcev je sulčarka, prot za lov belic *beličarka*.

Izraz *ribnica* pomeni pripravo za ribolov, je star izraz; slišal sem ga od poklicnega ribiča stalno že pred desetletji.

Predvravnica je to, kar je med trnkom in vrvico. Mislim, da je pravilen izraz *predvravnica*, ne *predvrnica*, ker ne gre za vrvico. Za predvravnico za lov ščuk smo rabili pleteno žico, ki je ščuka ni mogla pregristi.

Deli trnka so *ušesce*, *krak* (zdi se mi bolje kot *hrbtišče*), *ost in brada*.

Izraz *zateg* se mi zdi primeren za ribolov z vijačenjem. Ko začuti ribič prijem, vrvico z zamahom prota avtomatično nategne in s tem zapne ribo (pravzaprav se riba zapne sama). Pri muharjenju pa mora ribič izkoristiti trenutek, ko riba muho zgrabi. Takrat ribi s kratkim zamahom, *zasekom*, zaseka trnek v gobček. Če ta trenutek zamudi, riba vado izpusti. Za muharjenje bi rabil izraz *zasek*.

Plavuti so: *hrbтна*, *prsna*, *trebušna*, *predrepna* (ne *podrepna*) in *repna*.

August Munda

VPRAŠALI STE

KAKO PRIMERNO PISATI NOVE DINARJE?

(I. G. iz Ljubljane.)

Kakor lahko vidite na platnicah našega časopisa, se nam zdi najprimernejša pisava N-din. Pri tem smo se zgledovali po Slovenskem pravopisu 1962, ko piše npr. *c-mol* ipd.

J. Toporišič

ZAKAJ BRALEC - BRALEN, NE PA TUDI VOLIVEC - VOLIVEN?

(Študentka iz Bele Krajine.)

Zadnji, ki je določil tako pisavo je SP 1950. Na str. 34 piše v & 44 2 b, da se uporabljata pripona *-vec -vka*, »če stoji v zlogu pred (njo) *-l-* ali *-lj-*«. Za primer navaja med drugim prav *volivec* poleg *ponavljavec*. Na str. 861 navaja isti priročnik poleg *volivca* še *volivko* in *volivski*, toda *volilen*. Pri *ponavljavcu* imajo *l* *ponavljalen*, *ponavljalnost* in *ponavljalnica*, iz česar je mogoče sklepati, da imajo *l* v priponi vse izpeljanke iz pridevnika na *-len* (in seveda izpeljanke iz teh izpeljank). Sicer nisem našel za to primera, toda mislim, da bi tudi besede tipa *volivstvo* bile pisane z *v* in ne z *l*.

Razloga za tako ločevanje v bistvu ni. Podobno, kot sta se elkarjem — in še sedaj marsikomu — zdela nelepa dva zaporedna *v* v besedah tipa *prebivavec* (to so imenovali *vavkanje*), se je njih nasprotnikom moralo zdeti posebno grdo, če se smem tako izraziti, »lalkanje«, tj. tip *volilec*. Morda je res na ta način prišel do svojega *v volivec* (in *volivka* ter *volivski* in *volivstvo*). Kdorkoli je že vpeljal ta *v*, dosleden ni bil, kot priča *volilen* z družino izpeljank.

Po moji misli bi bodoči pravopis (in tudi že akademski slovar slovenskega knjižnega jezika) prav storil, ko bi pri tej opotečnosti pripomogel do zmage enotnosti. Predlagal bi: *bralec* — *bralka* — *bralski* — *bralstvo* — *bralen* — *kopalnica* itd. = *volilec* — *volilka* — *volilski* — *volilstvo* — *volilen* — *volilnica* itd. V bi ostal, dosledno, v verigi tipa *pivec* — *pivka* — *pivski* — *pivstvo* — *piven* — *pivnik* — *pivnica* itd. —

Tako za pisavo, izgovor je posebno vprašanje.

J. Toporišič